

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/60/2024
Identifikačné číslo spisu:	8622010185
Dátum vydania rozhodnutia:	01.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:8622010185.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudkýň JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci obvineného I. K. pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 1. októbra 2024 v Bratislave, o dovolaní obvineného I. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 15. februára 2024, sp. zn. 8To/48/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného I. K. sa odmieta.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „okresný súd“) z 26. októbra 2023, sp. zn. SK-2T/27/2022, bol obvinený I. K. uznaný za vinného z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

dňa 22. marca 2022 okolo 19.00 hod. so súhlasom nájomcu bytu číslo XX na ôsmom nadzemnom podlaží bytového domu číslo XXX/XX na ulici D.. Y. vo D., svojej bývalej manželky K. K., pod vplyvom alkoholu vošiel do tohto bytu, v rámci návštevy svojich maloletých detí a v obývacej izbe bytu, po predchádzajúcom nedorozumení, vulgárne nadával K. K. a hoci ho táto vyzvala, aby prestal nadávať a aby z bytu odišiel, oboma rukami ju sotil do oblasti hrudníka, následkom čoho spadla chrbtom na gauč a takto ležiacu ju päťou pravej ruky dvakrát udel do ľavej časti hrudníka spôsobiac jej zlomeninu 10. rebra vľavo a keď mu následne opakovane povedala, aby z bytu odišiel, tak v byte zotrval a z bytu odišiel až pred príchodom hliadky polície, pričom zranenie, ktoré utrpela K. K. si vyžiadalo jej liečenie najmenej 21 dní.

Za to mu prvostupňový súd podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 37 písm. h), písm. m), § 38 ods. 4, § 41 ods. 1 Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 13

mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona prvostupňový súd obvineného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona obvinenému uložil aj ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku prvostupňový súd obvinenému uložil aj povinnosť nahradiť poškodenej Dôvere, zdravotnej poisťovni, a.s. so sídlom Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 35 942 436 škodu v sume 460,18 eur.

Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) rozhodujúc o odvolaní obvineného I. K. proti uvedenému rozsudku prvostupňového súdu uznesením z 15. februára 2024, sp. zn. 8To/48/2023, podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného zamietol.

II.

Dovolanie
a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému uzneseniu krajského súdu, ako aj jemu predchádzajúcemu rozsudku okresného súdu podal obvinený I. K. dovolanie prostredníctvom pre dovolacie konanie ustanoveného obhajcu JUDr. Martina Tyča písomným podaním zo 17. júla 2024, podaným elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom 19. júla 2024, z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu odôvodnil obvinený tým, že od začiatku konania poukazoval na to, že poškodená ma psychické problémy a žiadala, aby bol jej psychický stav posúdený znalcom z odboru psychiatrie. Samotná poškodená vo svojej výpovedi nepoprela, že sa psychicky liečila a brala lieky, čo odôvodnila tým, že v detstve prekonala detskú mozgovú obrnu. Súd si pritom sám subjektívne vyhodnotil duševný stav poškodenej s tvrdením, že „ani výsluch poškodenej na hlavnom pojednávaní nevzbudzoval pochybnosti o tom, že poškodená je schopná riadne interpretovať prežité udalosti“, bez znaleckého skúmania jej duševného stavu, čím došlo k vykonaniu dôkazu v rozpore so zákonom. Už zo samotného vyjadrenia poškodenej o jej psychickom stave sa podľa obvineného možno opodstatnene domnievať, že jej schopnosť správne vnímať alebo vypovedať mohla byť znížená.

S poukazom na uvedené obvinený navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj prvostupňového súdu a v zmysle § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Trestného poriadku prikázal prvostupňovému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Svidník (ďalej len „prokurátor“) písomným podaním z 9. augusta 2024, v ktorom uviedol, že podľa jeho názoru nie sú v predmetnej veci splnené dôvody dovolania. Obvinený v podanom dovolaní hodnotí vykonané dôkazy, pričom dochádza k záveru o nerešpektovaní jeho predstavy pri hodnotení dôkaznej situácie. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku pritom podľa prokurátora možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom musí byť zrejmá a porušenie zákona by svojou povahou a závažnosťou malo zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čomu napokon zodpovedá povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného potom podľa prokurátora vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, respektíve by mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukáza takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa prokurátora je pritom preukázané skutkové zistenie, podľa ktorého I. K. spáchal trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku prvostupňového súdu, pričom popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá i právny záver vyjadrený v posúdení jeho konania ako prečinu ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Trestného zákona a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona.

S poukazom na uvedené prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného odmietol.

Spis spolu s podaným dovolaním bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 16. septembra 2024.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Trestného poriadku). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Trestného poriadku, veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Úvodom je potrebné uviesť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Zároveň je potrebné poukázať na to, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (uznesenie najvyššieho súdu zo 16. augusta 2011, sp. zn. 2 Tdo 30/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120, roč. 2012).

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Hoci obvinený v rámci tohto dovolacieho dôvodu spájal nevykonanie znaleckého dokazovania týkajúceho sa duševného stavu poškodenej s nezákonnosťou jej výsluchu, v zhode s vyjadrením prokurátora možno uviesť, že obsahovo sa dovolacie námietky obvineného vzťahujú k hodnoteniu dôkazov, teda ide o tzv. námietky skutkové, t. j. námietky týkajúce sa preskúmavania správnosti a úplnosti zisteného skutku, ktoré však dovolací súd s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) časť vety za bodkočiarkou Trestného poriadku v rámci dovolania podaného obvineným nemôže skúmať ani meniť. Obvinený totiž nezákonnosť dôkazu - výsluchu poškodenej spájal s nevykonaním znaleckého dokazovania týkajúceho sa jej duševného stavu. Zákonnosť výsluchu poškodenej však na vykonanie znaleckého dokazovania nie je viazaná. Obvinený pritom v podanom dovolaní poukazuje na údajné

psychické problémy poškodenej, ktoré by v prípade vykonania znaleckého dokazovania mali vplyv aj na posudzovanie obsahu jej výpovede, teda žiada o preskúmanie správnosti zisteného skutku v vzťahu k hodnoteniu dôkazov, čo však dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené v rámci dovolania obvineného nemôže skúmať a zistený skutkový stav nemôže ani meniť.

Skutkovými námietkami by sa dovolací súd mohol zaoberať len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý môže v podanom dovolaní uplatniť iba minister spravodlivosti. Prieskum skutkového stavu, resp. skutkové námietky v rámci dovolania podaného obvineným tak nepatrí medzi dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ale je vyhradené len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý môže uplatniť iba minister spravodlivosti. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je na rozdiel od odvolania obmedzené už len na nápravu najzávažnejších procesných a hmotnoprávných chýb, uvedených v rámci jednotlivých dovolacích dôvodov v § 371 Trestného poriadku. Na podporu tejto argumentácie možno poukázať aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. novembra 2018, sp. zn. IV. ÚS 641/2018, v zmysle ktorého „Najvyšší súd ako súd dovolací nie je už z dôvodu zákonného vymedzenia dovolacích dôvodov (§ 371 Trestného poriadku) predurčený na úplný prieskum rozsudkov nižších súdov činných v rámci trestného konania. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, neustanovil by katalóg dovolacích dôvodov. Už samotné chápanie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku preto ospravedľňuje reštriktívny prístup najvyššieho súdu k dovolacím dôvodom (napr. IV. ÚS 294/2010).“

Pokiaľ obvinený v podanom dovolaní namieta nevykonanie znaleckého dokazovania týkajúceho sa duševného stavu poškodenej, hoci vykonanie tohto dôkazu navrhoval, k tomu sa žiada uviesť, že táto dovolacia námietka obsahovo nespadá pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ale pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, v zmysle ktorého dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Zároveň je potrebné poukázať na uznesenie najvyššieho súdu z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7, roč. 2011, v zmysle ktorého „za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinil v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.“

Obvinený návrh na doplnenie dokazovania vykonaním znaleckého skúmania duševného stavu poškodenej predložil písomným podaním z 1. októbra 2023 (č. l. 335 spisu), pričom prvostupňový súd tento návrh odmietol podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku na hlavnom pojednávaní konanom 26. októbra 2023 (č. l. 342 spisu). S odmietnutím návrhu obvineného na doplnenie dokazovania sa prvostupňový súd vysporiadal na str. 5-6 rozsudku nasledovne: „Obžalovaný na hlavnom pojednávaní navrhol doplniť dokazovanie psychiatrickým psychologickým vyšetrením poškodenej K. K. s poukazom na to, že sa mala liečiť u psychiatra a v tej súvislosti brať aj lieky. Tento návrh ale súd považoval za nedôvodný, a preto ho odmietol. Poškodená K. K. nepoprela to, že by sa psychiatricky liečila a aj brala lieky, čo odôvodnila tým, že v detstve prekonala mozgovú obrnu, v dôsledku ktorej je aj invalidná. Poprela ale, že by trpela nejakou duševnou chorobou alebo poruchou a nejakými bludnými predstavami. Ani výsluch poškodenej na hlavnom pojednávaní nevzbudzoval pochybnosti o tom, že poškodená je schopná riadne interpretovať prežité udalosti. Navyše výpoveď poškodenej nebola jediným dôkazom preukazujúcim vinu obžalovaného a obžalovaný návrh na toto dokazovanie urobil až na v poradí druhom termíne hlavného pojednávania aj napriek tomu, že sám uviedol, že o tom, že sa poškodená mala liečiť,

vie už roky a už pred prvým hlavným pojednávaním bol podľa § 240 ods. 3 Trestného poriadku riadne vyzvaný, aby bez meškania písomne oznámili súdu a ostatným stranám návrhy na vykonanie dôkazov s poučením, že vykonanie neskôr navrhnutých dôkazov, ktoré stranám boli známe v čase doručenia výzvy, môže súd odmietnuť.“

Z uvedeného je zrejmé, že s návrhom na doplnenie dokazovania sa prvostupňový súd vysporiadal, pričom jeho nevykonanie v rozsudku dostatočným spôsobom odôvodnil. Možno preto konštatovať, že dovolacia námietka obvineného o nevykonaní ním navrhovaného dôkazu by nenapĺňala ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej veci nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a z tohto dôvodu dovolanie obvineného I. K. na verejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.